

Галашко М. І.,
заслужений тренер України, доцент, професор
Демченко В. М.,
заслужений тренер України, доцент
Жадан А. Б.,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Харківська державна академія фізичної культури

АПРОБАЦІЯ МЕТОДИКИ ВИЯВЛЕННЯ ЛІДЕРІВ У ГРУПАХ БОКСЕРІВ

В дослідженні підтверджена актуальність використання спортивної підготовки для підвищення рівня розвитку лідерських якостей. Нами були виявлені лідерські якості, які мають ключове значення для боксерів; підбрані методики психодіагностичного тестування, які дозволили визначити рівень розвитку виявлених лідерських якостей; були виявлені лідери у групах боксерів, які брали участь у даному дослідженні. Таким чином, нами було апробовано методику виявлення лідерів у групах боксерів.

Ключові слова: лідер, юнаки, бокс, якість, тренування, змагання.

Галашко М. И., Демченко В. Н., Жадан А. Б. Апробация методики выявления лидеров в группах боксёров. В исследовании подтверждена актуальность использования спортивной подготовки для повышения уровня развития лидерских качеств. Нами были выявлены лидерские качества, которые имеют ключевое значение для боксеров; подобраны методики психодиагностического тестирования, которые позволили определить уровень развития выявленных лидерских качеств; были выявлены лидеры в группах боксеров, которые принимали участие в данном исследовании. Таким образом, нами была апробирована методика выявления лидеров в группах боксеров.

Ключевые слова: лидер, юноши, бокс, качество, тренировки, соревнования.

Galashko M., Demchenko V., Zhadan A. Approbation of techniques for identifying of leaders in groups of boxers. Purpose: to develop and conduct of approbation of techniques for identifying of leaders in groups of boxers. Material: The study involved 30 qualified boxers and kickboxers, students of the first ($n_1 = 15$) and the second ($n_2 = 15$) years of Kharkov State Academy of Physical Culture. Results: Leadership qualities that are key meaning to boxers are identified. Appropriate methods for testing these leadership qualities were selected. The leaders in the groups of boxers who participated in this study were identified. Thus, we had approbation of techniques for identifying leaders in the groups of boxers. Conclusions: Leadership skills such as intelligence, perseverance, empathy, internal motivation, psychological flexibility, ambition, self-confidence, optimism are key factors for boxers. Boxing activities affect the level of development of all leadership qualities of a person except intelligence. For the boxers who participated in this study, the high level of development of intelligence and optimism are the key qualities in the formation of a leadership are the high level of development of intelligence and optimism. None of the explored boxers showed a strong personal aspiration for leadership. The leadership model with high level of development of all mentioned qualities was work out and should be considered as an ideal option should be sought. The technique suggested in this study can be used for identification of leaders in different groups of boxer.

Keywords: leader, boys, boxing, quality, training, competitions.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Як відомо, процес спортивної підготовки є двостороннім [1]. Тобто тренер повинен вміти і бажати навчити і в той же час, спортсмени повинні бажати навчитися. Тільки в такому випадку процес спортивної підготовки буде максимально ефективним і навчально-тренувальний процес у боксі не є винятком. Таким чином, для підвищення ефективності спортивної підготовки в боксі необхідно не тільки підвищувати ефективність роботи тренерів, а й налагоджувати взаємозв'язки між тренерами і неформальними лідерами навчально-тренувальних груп. Сучасні дослідження обійшли описану вище проблему стороною. В теорії боксу не висвітлені питання підвищення якості спортивної підготовки за рахунок взаємодії тренерів з неформальними лідерами навчально-тренувальних груп. Не дослідженим залишається питання методики виявлення неформальних лідерів у групах боксерів. Тому апробація методики виявлення лідерів у групах боксерів є актуальною.

Дослідження було виконано згідно напряму наукових досліджень кафедри важкої атлетики та боксу Харківської державної академії фізичної культури у 2017-2018 і 2018-2019 навчальних роках «Оптимізація навчально-тренувального процесу спортсменів різної кваліфікації в силових видах спорту та у боксі».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні роки були проведені дослідження, щодо вивчення проблеми лідерства [17]. Також проведено дослідження з розвитку лідерських якостей у спортсменів [14]. «...Возможности различных видов спорта в укреплении здоровья, коррекции телосложения и осанки, повышении общей работоспособности, психической устойчивости, наконец, в самоутверждении очень велики... физическая культура и спорт широко используются для укрепления здоровья, физического развития и подготовленности человека в современном обществе, формированию у него лидерских качеств. Фактически физическая культура и спорт необходимы для социального становления молодого человека, являясь важным средством его всестороннего и гармонического развития...» [18]. Але розвиток лідерських якостей боксерів вивчався як другорядний фактор під час проведення досліджень у суміжних напрямках [4].

Одним з потужних зовнішніх факторів впливу на особистість юнаків є заняття боксом [2]. Спортивна підготовка в єдиноборствах є важливим фактором становлення чоловічого характеру і маскулинного стилю лідерства [2], який характеризується «...конкурентністю, ієрархічної структурою влади, високим контролем со стороны лидера и

аналитическим, неэмоциональным решением проблем...» [18]. У поведінці боксера під час поєдинку виявляється ряд особливостей його характеру, темпераменту, інтелекту [Ошибка! Источник ссылки не найден.]. Крім того, заняття боксом та іншими ударними видами єдиноборств сприяють розвитку якостей, які необхідні майбутнім захисникам вітчизни. «...Громадяне України вынуждены заботиться не только об укреплении и поддержании здоровья, но и о своей безопасности, безопасности родных и близких людей, других граждан. В связи с вышеизложенным занятия спортом начали носить более прикладную направленность, в наше время делается акцент на силовые виды спорта и единоборства...»

Формулювання мети роботи (постановка завдань). Для вивчення проблеми виявлення неформальних лідерів у групах боксерів була сформульована **мета дослідження** - розробити і провести апробацію методики виявлення лідерів у групах боксерів.

Для досягнення поставленої мети були вирішені наступні **завдання дослідження**:

1. Виявити лідерські якості, які мають ключове значення для боксерів.
2. Підібрати методики для визначення рівня розвитку лідерських якостей, які досліджуються.
3. Виявити лідерів у групах боксерів, які брали участь у дослідженні.

Для вирішення поставлених завдань були застосовані наступні **методи дослідження**:

- теоретичний аналіз і узагальнення даних науково-методичної літератури;
- психодіагностичне тестування;
- кількісний і якісний аналіз отриманих даних;
- методи математичної статистики.

Використання методу теоретичного аналізу і узагальнення даних науково-методичної літератури дозволило виявити лідерські якості, які мають ключове значення для боксерів, підібрати ефективні методики тестування цих лідерських якостей, встановити шляхи підвищення ефективності процесу спортивної підготовки.

Визначення рівня розвитку лідерських якостей боксерів, які брали участь у дослідженні, було здійснено за допомогою психодіагностичного тестування. У даному дослідженні брали участь 30 кваліфікованих боксерів і кікбоксерів. Вік спортсменів, які брали участь в дослідженні, від сімнадцяти до дев'ятнадцяти років. Рівень їх спортивної кваліфікації від першого розряду до кандидата в майстри спорту. Всі спортсмени, які брали участь у даному дослідженні, були студентами першого ($n_1=15$) та другого ($n_2=15$) курсів Харківської державної академії фізичної культури спеціалізацій «Бокс» і «Кікбоксинг».

Під час проведення психодіагностичного тестування були використані стандартизовані і загальноприйняті методики. Для визначення рівня інтелекту (розуму) використовувалася методика багатофакторного дослідження особистості Р. Кеттла і тест зростаючої складності (методика Д. Райвена; для визначення ступені наполегливості - тест на наполегливість; для визначення рівня емпатії - опитувальник для діагностики здатності до емпатії А. Мехрабієна і Н. Епштейна; для визначення внутрішньої мотивації - методика діагностики особистості на мотивацію до успіху і на мотивацію до уникнення невдач Т. Елєрса, для визначення рівня психологічної гнучкості в протилежність ригідності - методика вимірювання ригідності, методика діагностики самооцінки психічних станів (за Г. Айзенком); для визначення рівня амбіційності, що корелює з високою самооцінкою - методика діагностики самооцінки психічних станів (за Г. Айзенком); впевненість у власних силах визначалася за допомогою опитувальника самооцінки Т. Лірі, шкали самооцінки і тесту «Впевненість в собі»; оптимізм - методика «Тест на оптимізм» [Ошибка! Источник ссылки не найден.].

Методики психодіагностичного тестування були підібрані таким чином, щоб кількісні дані (набрані бали) можна було поставити відповідно до трьох градацій якісного оцінювання розвитку досліджуваної якості: «високий», «середній» і «низький». Для забезпечення анонімності кожному боксеру було присвоєно номер від одиниці до тридцяти.

Після проведення психодіагностичного тестування, кожне з досліджуваних лідерських якостей кожного боксера, отримало якісну оцінку. Потім ці якісні оцінки кожної лідерської якості були розподілені у відсотковому відношенні по кожній (перший ($n_1=15$) курс і другий ($n_2=15$) курс) групі спортсменів, які брали участь у дослідженні. Кожному якісному рівню розвитку кожної лідерської якості було присвоєно цифрове значення: низькому - «0», середньому - «1» і високому - «2». Ми виявляли неформальних лідерів серед боксерів, які не мали рівень розвитку «низький» у жодній з восьми лідерських якостей.

Для обробки та інтерпретації отриманих даних використовувалися загальноприйняті методи математичної статистики, які рекомендовані рядом авторів [13]. Методи математичної статистики були застосовані для розподілення у відсотковому відношенні якісних оцінок лідерських якостей боксерів, які брали участь у дослідженні. Також за допомогою обчислення середнього арифметичного значення рівня розвитку лідерських якостей були виявлені лідери у групах боксерів, які брали участь у дослідженні. Таким чином, середнє арифметичне значення рівня розвитку лідерських якостей потенційних лідерів груп, знаходилося в межах від 1 до 2. Отримані дані були інтерпретовані наступним чином: середнє арифметичне значення рівня розвитку лідерських якостей від «1» до «1,5» включно - середня вираженість лідерства; середнє арифметичне значення рівня розвитку лідерських якостей більш «1,5» свідчили про сильне прагнення особистості до лідерства; середнє арифметичне значення рівня розвитку лідерських якостей «2» характеризувало особистість як ідеальну модель лідера.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теоретичний аналіз даних, які були отримані з науково-методичної літератури, дозволив виявити лідерські якості, що мають ключове значення для боксерів: розум (інтелект), наполегливість, емпатія, внутрішня мотивація, психологічна гнучкість, амбітність, впевненість в своїх силах, оптимізм [3].

Юнацький вік (15-22 роки) характеризується свідомим становленням особистості. Тому саме юнаки піддаються найбільшому впливу зовнішніх факторів на розвиток власної особистості та зокрема лідерських якостей. Одним з потужних зовнішніх факторів впливу на особистість юнаків є заняття боксом. Процеси спортивної підготовки в боксі та кікбоксингу мають багато схожих рис. Існує безліч прикладів коли спортсмен досягає високого рівня майстерності як в боксі так і в

кікбоксингу: Віталій Кличко, Юрій Федун, Трой Гленн Дорси (Troy Dorsey), Жером Ле Банне (Jérôme Le Banner), Анатолій Носирев (Anatoliy Gennadievich Nosyirev), Дмитро Булгаков (Dmitry Alekseevich Bulgakov) та інші. Тому під час проведення дослідження ми не робили різниці між боксерами і кікбоксерами. Розподіл учасників дослідження відбувся лише за віковою ознакою.

За даними таблиці 1 можна виділити чотирьох боксерів першого курсу з найбільш високим рівнем розвитку лідерських якостей - 1,38, що в контексті моделі лідерства займає лише середню ступінь вираженості характеристик лідера. У всіх цих чотирьох боксерів високий рівень розвитку інтелекту і оптимізму.

З боксерів другого курсу можна виділити двох випробовуваних з найбільш високим рівнем розвитку лідерських якостей - 1,38. У боксерів-лідерів другого курсу також високий рівень розвитку інтелекту і оптимізму.

Таблиця 1

Середнє арифметичне значення рівня розвитку лідерських якостей у боксерів

Курс навчання	№ боксера	\bar{x} рівня розвитку
Спеціалізації «Бокс», «Кікбоксинг»		
1	2	3
1	1	1,25
1	2	1,25
1	3	1,13
1	4	1,38
1	5	1,25
1	6	1,13
1	7	1,25
1	8	1,13
1	9	0,88
1	10	1
1	11	1,38
1	12	1,25
1	13	1,38
1	14	1,38
1	15	0,88
2	16	1,25
2	17	1,13
2	18	1,13
2	19	1,13
2	20	1,25
2	21	1
2	22	1,38
2	23	1,25
2	24	1,25
2	25	1,25
2	26	1,38
2	27	1,0
2	28	0,88
2	29	1,0
2	30	1,0

Аналіз результатів апробації методики виявлення лідерів у групах боксерів, які брали участь у дослідженні дозволяє відзначити, що жоден з боксерів не виявив сильного прагнення особистості до лідерства (Середнє арифметичне значення рівня розвитку лідерських якостей > 1,5). Це означає, що наявність декількох лідерських якостей з високим рівнем розвитку ще не гарантує учаснику групи загального визнання його в якості лідера.

Висновки:

1. Проблема лідерства в спорті є ключовою в досягненні командної або особистої результативності.
2. Ефективне лідерство є запорукою успішної спортивної діяльності індивіда або групи, так як лідерство в спорті – це впливовий психологічний механізм, який поширюється на діяльність всієї групи.
3. В теорії боксу не висвітлені питання підвищення якості спортивної підготовки за рахунок взаємодії тренерів з неформальними лідерами навчально-тренувальних груп.
4. Для боксерів мають ключове значення такі лідерські якості: розум (інтелект), наполегливість, емпатія, внутрішня мотивація, психологічна гнучкість, амбітність, впевненість в своїх силах, оптимізм. Боксера з високим рівнем розвитку всіх виявлених якостей, слід розглядати як ідеальну модель лідера групи.

5. Орієнтуючись на достатній рівень розвитку якостей запропонованої ідеальної моделі лідера групи є можливість виявляти неформальних лідерів.
6. Дана методика також дозволяє визначити особистісні якості, які є ключовими для групи, що дозволяє краще організувати тренувальний процес з позиції специфіки цих якостей.
7. Для боксерів, які брали участь у даному дослідженні, ключовими якостями в становленні лідера є високий рівень розвитку інтелекту і оптимізму. Ніхто з досліджуваних боксерів не виявив сильного прагнення особистості до лідерства, тому розгляд моделі лідера з високими рівнями розвитку всіх лідерських якостей слід розглядати як ідеальний варіант, до формування якого слід прагнути.
8. Апробована у даному дослідженні методика може бути використана для виявлення неформальних лідерів у групах боксерів. **Перспективи подальших досліджень у даному напрямі.** У подальших дослідженнях планується вивчити вплив взаємодії тренера-викладача, формального лідера, з неформальними лідерами груп боксерів на якість навчально-тренувальної роботи. **Конфлікт інтересів.** Автори наголошують на відсутності конфлікту інтересів.

Література

1. Бендас Т. В. Психология лидерства: учеб. пособие. / Т. В. Бендас. – СПб, 2009. – 448 с.
2. Большаков Д. Ю. Программа выявления лидеров в холдинговых структурах / Д. Ю. Большаков, С. Е. Ерошин, Г. В. Козлов. // Экономические стратегии. – 2018. – № 1. – С. 168–181.
3. Брянцева М. В. Современная молодёжь и занятия физкультурой и спортом как фактор развития лидерских качеств / М. В. Брянцева, Г. Е. Царева. // Материалы Международной научно-практической конференции «Теоретические и прикладные проблемы современной науки и образования». – 2015. – С. 282–285.
4. Вострокнутов Л. Д. Здоровый образ жизни в историческом опыте украинского народа (историко-правовой аспект) / Л. Д. Вострокнутов, В. В. Ерёмченко, В. Н. Ерёмченко. // Сб. науч. тр. Переяслав-Хмельницкий. – 2016. – № 5. – С. 15–20.
5. Жадан А. Б. Социологические аспекты подготовки боксеров / А. Б. Жадан. // Физическое воспитание студентов творческих специальностей: Сб. научн. трудов под ред. Ермакова С. С. Харьков. – 2004. – № 1. – С. 3–7.
6. Жадан А. Б. Анализ особенностей личности спортсменов, занимающихся боксом / А. Б. Жадан, Н. Г. Самойлов, В. А. Сутула. // Физическое воспитание студентов творческих специальностей: Сб. научн. трудов под ред. Ермакова С. С. Харьков. – 2005. – № 7. – С. 18–24.
7. Каталог психологических тестов [Электронный ресурс] – URL: <http://psytests.org/test.html>.
8. Кон И. С. Маскулинность в меняющемся мире / И. С. Кон. // Вопросы философии, Москва. – 2010. – № 5. – С. 25–35.
9. Мартенс О. К. Сущность и природа лидерства / О. К. Мартенс. // Вестник московского государственного областного университета. Серия: философские науки, Москва. – 2018. – № 1. – С. 76–84.
10. Савченко В. Г. Основы психологии современного бокса: Учеб. пособие / В. Г. Савченко. – Дніпропетровськ: «Пороги», 1996. – 140 с.
11. Andres B. A. Relationships among leadership skills and program effectiveness in the implementation of Clubhouse Rehabilitation Programs: PhD dissertation. / B. A. Andres – Capella, 2008. – 189 с.
12. Hothersall D. History of Psychology / D. Hothersall. – New York: Mcgraw-Hill, 2003. – 624 p. – (4th ed.).
13. Howell D. C. Statistical Methods for Psychology / D. C. Howell. – Australia, Belmont, CA: Thomson / Wadsworth, cop., 2013. – 770 p.
14. Jones G. leadership styles competency framework for governing bodies in sport / G. Jones, M. Spamer. // Afr J Phys Health Educ Rec Dance. – 2011. – p. 40–56.
15. Kalinina T. L. A teacher-leader conception: imposed and inherent purposes in foreign language learning cases / T. L. Kalinina. // Apriori. Series: Humanities. Moscow. – 2017. – № 1. – p. 7–12.
16. Kidinov A. V. Social-dynamical foundations of interrelations of a leader and a group / A. V. Kidinov, N. A. Koval. // Science prospects: materials of the International Scientific Practical conference «Science. Society. Business», Tambov. – 2011. – № 5. – p. 259–262.
17. Lavine M. Paradoxical Leadership and the competing values framework / M. Lavine // J Appl Behav Sci. – 2014. – p. 189-205. – URL: <http://dx.doi.org/10.1177/0021886314522510>.
18. Soucie D. Past endeavors and future perspective for sport management research / D. Soucie, A. Doherty // Quest. – 1996. – p. 486-500. – URL: <http://dx.doi.org/10.1080/00336297.1996.10484215>.

References

1. Bendas, T. V., (2009), "Psychology of leadership: study guide", St. Petersburg, 448 p.
2. Bolshakov, D. Yu., Eroshin, S. E., Kozlov, G. V., (2018), "The leader's indefication program in holding structures", Ekonomical strategies, № 1, pp. 168–181.
3. Bryantseva, M. V., Tsareva, G. E., (2015), "Physical education and sports as a factor in the development of leadership skills of the modern youth", Materials of international scientific conference "Theoretical and practical issues of modern science and education", pp. 282–285.
4. Vostroknutov, L. D., Eryomenko, V. V., Eryomenko, V. N., (2016), "Healthy lifestyle in the historical experience of the Ukrainian people (historical and legal aspect)", Sb. науч. тр. Pereyaslav-Hmel'niyskiy, № 5, pp. 15–20.
5. Zhadan, A. B., (2004), "Sociological aspects boxer's preparation, physical education of students of artistic specialities": Sb. научн. трудов под ред. Ermakova S. S. Harkov, № 1, pp. 3–7.
6. Zhadan, A. B., Samoylov, N. G., Sutula, V. A., (2005), "Analysis of the personality characteristics of boxing athletes", physical education of students of artistic specialities: Sb. научн. трудов под ред. Ermakova S. S. Harkov, № 7, pp. 18–24.
7. "Catalog of psychological tests" [Electronic resource], Access mode: <http://psytests.org/test.html>.

8. Kon, I. S., (2010), "Masculinity in the changing world", *Voprosy filosofii*, Moscow, № 5, pp. 25–35.
9. Martens, O. K., (2018), "Essence and nature of leadership", *Vestnik moskovskogo gosudarstvennogo oblastnogo universiteta. Seriya: filosofskie nauki*, Moscow, № 1, pp. 76–84.
10. Savchenko, V. G., (1996), "Basis of modern boxing psychology: tutorial", Dnipropetrovsk, 140 p.
11. Andres, B. A., (2008), "Relationships among leadership skills and program effectiveness in the implementation of Clubhouse Rehabilitation Programs", PhD dissertation, Capella, 189 p.
12. Hothersall, D., (2003), "History of Psychology", New York: Mcgraw-Hill, 4th ed., 624 p.
13. Howell, D. C., (2013), "Statistical Methods for Psychology", Australia, Belmont, CA: Thomson / Wadsworth, cop., 2013. 770 p.
14. Jones, G., Spamer, M., (2011), "Leadership styles competency framework for governing bodies in sport", *Afr J Phys Health Educ Rec Dance*, pp. 40–56.
15. Kalinina, T. L., (2017), "A teacher-leader conception: imposed and inherent purposes in foreign language learning cases", *Apriori, Series: Humanities*, Moscow, № 1, pp. 7–12.
16. Kidinov, A. V., Koval, N. A., (2011), "Social-dynamical foundations of interrelations of a leader and a group", *Science prospects: materials of the International Scientific Practical conference "Science. Society. Business"*, Tambov, № 5, pp. 259–262.
17. Lavine, M., (2014), "Paradoxical Leadership and the competing values framework", *J Appl Behav Sci*, pp. 189–205.
18. Soucie, D., Doherty, A., (1996), "Past endeavors and future perspective for sport management research", *Quest*, pp. 486–500.

Ганчар О. І.

**кандидат педагогічних наук, доцент, докторант Національного
університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка**

Ганчар І.Л.

**доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання і спорту Національного
університету «Одеська морська академія»**

Богачева Ю. Ю.

**старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту
Національного університету «Одеська морська академія»**

Харченко О. М.

**старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту
Національного університету «Одеська морська академія»**

ПРОЯВИ НАДІЙНОГО ФОРМУВАННЯ ТА ОБ'ЄКТИВНОГО ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНУТОГО РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ НАВИЧОК ПЛАВАННЯ МОЛОДІ НА ПЕРШОСТІ ВНЗ М. ОДЕСИ У 2014-2016-2018 РР.

Динаміка більш надійного формування навичок плавання молоді різної статі серед студентів на прикладі першості з плавання різними способами серед вищих навчальних закладів м. Одеси у 2014-2016-2018 рр., відзначається головним чином відмінностями показників середньої швидкості плавання у чоловіків від жінок за послідовними рейтингами, а саме: більш за все ця відмінність зазначається у естафетному плаванні – 0,42 м/с, батерфляєм – 0,39 м/с, брасом – 0,29 м/с, брасом – 0,29 м/с, комплексним плаванням – 0,27 м/с та стаєрському плаванні вільним стилем – 0,20 м/с. загальна відмінність в показниках формування навичок плавання серед чоловіків від жінок за даними показників середньої швидкості плавання на різних відстанях різними способами плавання знаходиться на рівні – 0,34 м/с.

Ключові слова: призові місця, пловці-чоловіки, пловці-жінки, змагання студентів-плавців, рівень досягнень, оцінка результатів.

Ганчар А. І., Ганчар І. Л., Богачова Ю. Ю., Харченко А. Н. Проявлення надійного формування і об'єктивного оцінювання досягнутого рівня навичок плавання молоді різного пола на первенствах вищих навчальних закладів г. Одеси в 2014-2016-2018 гг. Динаміка більш надійного формування навичок плавання молоді різного пола серед студентів, на прикладі первенства по плаванню різними способами серед вищих навчальних закладів г. Одеси в 2014-2016-2018 гг., характеризується, головним чином, відмінностями показників середньої швидкості плавання серед чоловіків від жінок за послідовними рейтингами, а саме: більш за все ця відмінність зазначається у естафетному плаванні – 0,42 м/с, баттерфляєм – 0,39 м/с; брасом – 0,35 м/с; спринтерському плаванню вільним стилем – 0,31 м/с; на спині – 0,29 м/с; в комплексному плаванні – 0,27 м/с; в стаєрському плаванні вільним стилем – 0,20 м/с. а загальна відмінність в показниках формування навичок плавання серед чоловіків від жінок за даними показників середньої швидкості плавання на різних відстанях різними способами плавання було на рівні – 0,34 м/с.

Ключевые слова: призовые места, пловцы-мужчины, пловцы-женщины, соревнования студентов-пловцов, уровень достижений, оценка результатов.

Ganchar A., Ganchar I., Bogachova U., Kharchenko A. Manifestation of the formation of a reliable and objective assessment of the achieved level of swimming skills of young people of different genders in the higher education institution championships of Odessa in 2014-2016-2018. The dynamics of more reliable formation of swimming skills of young people of different genders among students, on the example of swimming championship in different ways of swimming among higher educational